

ضرورت رسیدن به خودکفایی پایدار در تولید گندم

محمدرضا رضایپناه
کارشناس کشاورزی

خودکفایی در تولید محصولات استراتژیک و مهم مانند گندم و دانه‌های روغنی مسأله‌ای ضروری و امنیتی برای هر کشوری محسوب می‌شود. در همین راستا یا وابستگی به واردات این محصولات باید کاهش پیدا کند یا کشور به خوداتکایی در این زمینه برسد. ایران دارای اقلیم‌های متعددی است و این پتانسیل را دارد که در تولید محصولات اساسی خود به خودکفایی برسد یا به این جایگاه نزدیک شود. کشور تجربه خودکفایی را در سال‌های قبل داشت اما آن را از دست داد بنابراین رسیدن به خودکفایی پایدار مسأله مهم‌تری از رسیدن صرف به خوداتکایی است. دولت سیزدهم با تعیین بیش از دو برابری نرخ خرید تضمینی و اعلام زود هنگام آن، تمایل کشاورزان را برای فروش گندم به دولت افزایش داد. این در حالی است که در دوره قبل عدم تعیین قیمت مناسب برای خرید تضمینی گندم، کشور را زیر فشار واردات گندم برد و به جای دولت، گندم در اختیار دلان و واسطه گران قرار گرفت و از کشور قاچاق شد. برآیند چنین روندی واردات ۷ میلیون تنی گندم و وابستگی به آن شد.

تعیین منفعت طلبانه نرخ خرید تضمینی گندم در دولت قبل

مصطفی قنبری
عضو شورای مرکزی
خانه کشاورز

خودکفایی در تولید گندم از اهمیت بالایی برخوردار است و استفاده از راهکارهایی مانند علمی و فنی کار کردن در روش‌های تولید، استفاده از ماشین آلات مکانیزه توسط کشاورزان و افزایش سطح آگاهی و علم کشاورزان در رسیدن به خوداتکایی اهمیت بسیار زیادی دارد. در چنین شرایطی تولید برای کشاورز توجیه اقتصادی پیدا می‌کند. متأسفانه در دولت قبل تعیین نرخ خرید تضمینی گندم منفعت طلبانه بود به همین علت کشاورز با وجود افزایش تولید، تمایلی به فروش گندم به دولت نداشت. دولت سیزدهم با تعیین نرخ مناسب در خرید تضمینی گندم، افزایش تولید در دیمزارها با عنوان جهش تولید و اختصاص بذر و کود با قیمت مناسب و رایگان از طریق ستاد اجرایی فرمان امام خمینی به کشاورزان، مکانیزاسیون ماشین‌آلات، افزایش تعاونی‌ها و انجام کشت‌های قراردادی و یکپارچه محصول گندم را در بسیاری از استان‌ها به بیش از ۲ برابر نسبت به سال قبل رسانده است.

در کشور تنها ۱۰ درصد محصولات کشاورزی از طریق دیم به دست می‌آید در حالی که این رقم در کشورهای دیگر به ۶۰ تا ۷۰ درصد می‌رسد. طبق اعلام وزیر جهاد کشاورزی با اجرای طرح جهش تولید در دیمزارها میزان تولید گندم فقط از اراضی دیم به ۸ میلیون تن افزایش می‌یابد که افزایش دوبرابری را در پی خواهد داشت

کشاورزان در اراضی آبی و دیمزارهای گندم از جمله خرید دستگاه‌های کشت مستقیم با نرخ سود ۴ درصد انجام می‌شود ضمن آنکه ۳۰ درصد قیمت ماشین‌های کارنده نیز توسط دولت و ۷۰ درصد باقیمانده از سوی متقاضیان پرداخت خواهد شد.

گندم مهم‌ترین محصول استراتژیک در تأمین امنیت غذایی در کشور است و تحولات اخیر جنگ روسیه و اوکراین نشان داد که محصول راهبردی مانند گندم تا چه اندازه برای کشورهای می‌تواند دارای اهمیت باشد زیرا کشورهایی که جزو بزرگترین تولیدکنندگان گندم در جهان هستند، می‌توانند با تحریم صادرات این محصول استراتژیک کشورهای واردکننده را دچار چالش‌های جدی نمایند.

دولت سیزدهم در اولین سال حضور خود برای تأمین امنیت غذایی کشور قدم‌های مهمی برداشته است که متضمن امنیت ملی کشور خواهد بود. طلایی‌ترین اقدام در این مسیر اجرای طرح خودکفایی در تولید گندم است که همسو با اجرای طرح‌های کشاورزی و اتخاذ سیاست‌های صحیح، افق رسیدن به امنیت غذایی در کشور را در دسترس قرار داده است.

کشاورزی حفاظتی با شیوه کشت مستقیم در سطح حدود ۱۸۰ هزار هکتار اراضی آبی و ۸۵ هزار هکتار اراضی دیم اجرا می‌شود. در کشت مستقیم، عملیات کاشت بدون خاک‌ورزی صورت می‌گیرد و ماشین کارنده وارد مزرعه شده و کود و بذر را همزمان در خاک قرار می‌دهد و در این روش دیگر نیاز به شخم زدن زمین نیست. در این طرح راهکارهای حمایتی به

نمودار افزایش نرخ خرید تضمینی گندم در ۱۰ سال گذشته

